

Modul 5: Oplæg om selvvalgt emne

I dette modul skal eleverne på to måder arbejde konkret med de kvalitetskriterier, de har opstillet i modul 4. For det første ligger kvalitetskriterierne som en slags facitliste, når eleverne forbereder deres oplæg hjemme, for det andet skal de bruge dem, når de skal give hinanden respons på deres oplæg i klassen ud fra kriterierne.

Formålet med modulet ligger altså i forlængelse af målene med modul 4:

- At udvikle sprog om sprog
- At udvikle fagligt arbejdsfælleskab
- At få kontrol over og styring af egen læringsproces
- At få viden om responsamarbejde og træning i at bruge respons

Det er veldokumenteret, at gensidig responsgivning kan have stor faglig læringseffekt. Men det er også vigtigt at være opmærksom på, at responsarbejde er meget krævende for eleverne, både fagligt og socialt. For mange er det endda en helt ny samarbejdsform. Det er derfor vigtigt at introducere til responsarbejde, inden klassen prøver denne arbejdsmetode.

Respons er et svar på afsenderens underforståede spørgsmål: hvordan fungerer mit oplæg over for en modtager?

Det er en grundlæggende responsregel, at tekstens styrker skal fremhæves, før der gives kritik, og at responsen skal være konkret og konstruktiv. Rent afvisende, negative kommentarer er forbudt.

Den klassiske grundmodellen er helt ritualiseret og ser således ud:

- Responsgiverne kommenterer på skift det, der er positivt, og giver et forslag til forbedring
- Responsmodtageren noterer kommentarerne ned, men forholder sig helt tavs og kommenterer ikke responsen.

Denne ritualiserede fremgangsmåde sikrer, dels at der skabes en tryk, social atmosfære i responsgruppen, dels at opmærksomheden rettes ind mod det centrale i responsarbejdet, nemlig udviklingen af teksten.

De strenge regler skal ses som et stillads, der har en helt konkret og tidsafgrænset funktion i den periode, hvor eleverne har brug for støtte til at løse opgaver, som de ikke ville være i stand til at løse alene. Og stilladset kan rives ned, når eleverne er så socialt og fagligt trygge, at de kan få større udbytte af responsen ved at bøje reglerne efter deres egne behov.

Fremgangsmåde:

Som lektie til dette modul forbereder hver elev et kort oplæg. Instruktionen kunne se således ud:

Som forberedelse til næste modul skal du forberede et kort oplæg om en problemstilling, der optager dig.

Dit oplæg skal vare ca. 3 minutter.

Dit oplæg skal indeholde

- En kort introduktion til den sag/det problemfelt, du vil tale om: *For tiden taler man meget om.... Det har længe været på forsiden i medierne, at.....*
- Et klart synspunkt i sagen: *Min holdning i denne sag er, at....*
- En eller flere begrundelser for, at du mener, som du mener: *for det første fordi....for det andet fordi....*
- En afslutning med et konkret forslag til, hvad man kan gøre ved problemet: *Derfor bør vi nu*

Lav dig et stikordspapir, så du har noget at støtte dig til, og øv dig nogle gange på dit oplæg – måske foran spejlet!. Vær opmærksom på at indrette dit sprog efter din modtagergruppe, og vær opmærksom på dit kropssprog.

Der er ikke tid til, at alle hører alles oplæg. Derfor foregår fremlæggelserne i grupper. Klassen deles i 5 grupper. Eleverne holder på skift deres oplæg for hinanden. Efter hvert oplæg udfylder de lyttende elever et responsark: Hvad er lykkedes godt i forhold til kriterierne for det gode oplæg? Hvad kunne blive bedre i forhold til kriterierne for det gode oplæg? Responsarket afleveres til oplægsholderen, som på den måde fastholder styrker og udviklingsmuligheder til kommende oplæg. Herefter følger en mundtlig runde, hvor de lyttende elever giver respons efter responsreglerne.

Ved at supplere den skriftlige respons med mundtlig respons kommer der ofte flere ord på responsen og derfor bliver den også tydeligere for responsmodtageren.

Efter grupperesponsen vælger hver gruppe det bedste oplæg til oplæg for hele klassen. De 5 klasseoplæg kommenteres af resten af klassen ud fra samme model: Hvad er lykkedes godt? Hvad kunne blive bedre? – igen i relation til listen over kvalitetskriterier. Hvis tiden er knap, kan de 5 klasseoplæg erstattes af 2- 3 oplæg fra elever, der frivilligt melder sig til at holde deres tale for klassen.

For at overholde tidsrammen kan det være en god ide at medbringe et æggeur, som ringer, når der er gået 3 minutter.

Opsamling:

Hvordan fungerede responsen?

Hvordan fungerede publikum? Fokus på hvad der kendetegner "Det gode publikum".

Reference tilbage til modul 3: samtaleøvelse

Materiale til kopiering til eleverne til modul 5.

Forberedelse til dit mundtlige oplæg

Som forberedelse til næste modul skal du forberede et kort oplæg om en problemstilling, der optager dig.

Dit oplæg skal vare ca. 3 minutter.

Dit oplæg skal indeholde

- En kort introduktion til den sag/det problemfelt, du vil tale om: *For tiden taler man meget om.... Det har længe været på forsiden i medierne, at....*
- Et klart synspunkt i sagen: *Min holdning i denne sag er, at....*
- En eller flere begrundelser for, at du mener, som du mener: *for det første fordi....for det andet fordi....*
- En afslutning med et konkret forslag til, hvad man kan gøre ved problemet: *Derfor bør vi nu*

Lav dig et stikordspapir, så du har noget at støtte dig til, og øv dig nogle gange på dit oplæg – måske foran spejlet!. Vær opmærksom på at indrette dit sprog efter din modtagergruppe, og vær opmærksom på dit kropssprog.